

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D. ve věci

žalobce: M. M.

proti

žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Opavě**
sídlem Praskova 194/11, 746 01 Opava

za účasti osob

zúčastněných

na řízení: 1) J. L.

2) J. L.

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. ZKI OP-O-3/133/2019-7, ze dne 14. 3. 2019, ve

Shodu s prvopisem potvrzuje

věci námitek proti obsahu obnoveného operátu

takto:

- I.** Žaloba **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce podáním ze dne 27. 5. 2019 brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 3. 2019, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Opava (dále také jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 18. 12. 2018, č. j. OR-785/2017-806-21 ve věci řízení o námitce žalobce proti obsahu obnoveného operátu v katastrálním území Budišov nad Budišovkou.
2. Z obsahu žaloby plynulo, že žalobce směřuje své námitky proti postupu prvostupňového správního orgánu i žalovaného, které obsáhle vysvětluje. V závěru žaloby, na str. 8, navrhuje v rámci žalobního petitu [rozděleného podle písmen A) až D)] jednak uložení povinnosti prvostupňovému správnímu orgánu vyznačit na DKM v katastru nemovitostí v k. ú. Budišov nad Budišovkou průběh hranice mezi tam uvedenými pozemky, jednak vydání rozsudku, kterým krajský soud určí hranici mezi tam uvedenými pozemky a jednak navrhuje uložení povinnosti prvostupňovému správnímu orgánu vyhovět žalobci a vyznačit v katastru nemovitostí jeho vlastnictví hraničních staveb tvořících severní, východní a jižní hranici jeho pozemku tvořeném tam uvedenými parcelami. Zároveň navrhuje přiznání nákladů řízení.
3. K výzvě krajského soudu žalobce podáním ze dne 11. 5. 2020 změnil původní část petitu označenou „C“ tak, že nově požaduje ve smyslu § 79 s. ř. s. uložit žalovanému povinnost vydat rozhodnutí ve věci žádosti žalobce o vyznačení, že žalobce je jediným vlastníkem tam specifikovaných staveb.
4. Usnesením podepsaného soudu ze dne 21. 5. 2020 byla žaloba v části, kterou se žalobce domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného vyloučena k samostatnému projednání a rozhodnutí.
5. Žalobce uvedl, že v prosinci roku 2014 zjistil na webových stránkách katastrálního úřadu chybný zákres hranic jeho pozemku a stavby na něm i v jeho okolí, když odchylky jsou 5 až 6 m. Požádal podle § 36 zákona č. 256/2013 Sb., katastrálního zákona (dále jen „katastrální zákon“), o opravu chyby v katastrálním operátu - chyby v katastrální mapě a doložil, že jsou hranice nesprávně vyznačeny. Při místním šetření v rámci nového mapování Budišova nad Budišovkou vyšlo najevo, že pro geodety je chybné geometrické určení na vadné katastrální mapě východisko, které nelze změnit. Žalobce se tak obrátil k Okresnímu soudu v Opavě s žalobou na určení hranice mezi pozemky, věc byla vedena pod sp. zn. 10 C 290/2017.

6. Žalobce namítá pravidla pro nové mapování, nastavená katastrálním zákonem, když podle § 41 a § 42 tohoto zákona je zřejmé, že při novém mapování neplatí mapa, ale terén, avšak v § 42 odst. 4 katastrálního zákona je uveden text, který tento závěr popírá, když podle tohoto ustanovení není možné opravit chyby geometrického určení na katastrální mapě v případě, že k ní došlo chybným zákresem hranic nebo objektů na katastrální mapě jinak než dohodou vlastníků. Stejná nelogičnost je podle žalobce také ve vyhl. č. 357/2013 Sb., katastrální vyhlášce (dále jen „katastrální vyhláška“).
7. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí podle žalobce vícekrát zmiňuje o zpřesňování katastrální mapy, to je však výslovně zakázáno v případě, kdy jsou odchylky na této katastrální mapě větší, než je maximální povolená polohová odchylka. Protože jde o nové mapování a proto, že odchylky na dřívější analogové mapě byly větší, než je maximální povolená odchylka, nemůže se provádět zpřesňování staré nesprávné, nespolehlivé a nepřesné katastrální mapy. Napadené rozhodnutí se vůbec nezmiňuje o vyšetření komisi, zda odlišné zobrazení průběhu hranice na katastrální mapě od její polohy v terénu není způsobeno chybným zobrazením hranice pozemku žalobce na mapě. Katastrální úřad nerespektuje pravidla daná zákonem a vyhláškou a odmítá přiznat svou chybu. S ohledem na neexistenci stabilních pevných bodů na náčrtech č. -669 a -684 je zřejmé, že musely být použity ještě další metody polohových zjištění a při zákresu dat do mapy došlo k chybě geometrického určení při přenosu údajů ze dvou různých podkladů – výstup z měření přístroji a pomocných měřických náčrtů. Chyba v zákresu hranice byla stále dokola kopírována bez ohledu na stav v terénu a nesoulad s náčrtem – 669.
8. Na bývalé katastrální mapě jsou RD žalobce a osob zúčastněných na řízení zakresleny s chybou 5 – 6 m. Neexistuje žádný podklad z doby, kdy došlo k zákresu těchto domů, který by dosvědčoval správnost průběhu hranice. Vyznačení hranice je chybné. Žalobci nebylo vyhověno ani v opravě vyznačení vlastnictví hraničních staveb na východní hranici jeho pozemku. K vlastnictví těchto staveb se nikdo jiný nehlásí, žalobce chce, aby bylo vyznačení na všech podkladech správné, aby je nemohl v budoucnu nikdy zpochybňovat.
9. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Ve svém vyjádření zopakoval, že ve vztahu k žalobci bylo rozhodováno podle § 45 odst. 3 katastrálního zákona o námitkách proti obsahu obnoveného katastrálního operátu, mj. o námitce směřující proti zobrazení hranice mezi pozemky parc. č. st. X, parc. č. X a parc. č. X na straně jedné a pozemky parc. č. X, parc. č. X a parc. č. X na straně druhé. Žalovaný dále připomněl, že na části k. ú. Budišov nad Budišovkou byla v roce 2017 dokončena obnova katastrálního operátu novým mapováním podle § 40 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Klíčovou etapou obnovy katastrálního operátu novým mapováním je zjišťování hranic pozemků, které se provádí podle skutečného stavu v terénu za účasti vlastníků a jiných oprávněných. Podkladem pro zjišťování hranic je dosavadní katastrální operát, případně operáty dřívějších pozemkových evidencí. Pokud dojde k rozporu v tvrzení vlastníků o průběhu hranic pozemků, považují se za platné ty hranice, které jsou obsahem katastrálního operátu. V případě, že vlastníci sousedních nemovitostí se na průběhu hranice neshodnou, je klíčovým úkolem katastrálního úřadu převzít do obnoveného katastrálního operátu hranici podle platného geometrického určení, které může být dáno původním výsledkem zeměměřické činnosti a není-li takového výsledku, anebo ho již nelze převzít, je geometrické určení dáno pouze zobrazením hranic pozemků v katastrální mapě nebo v některé mapě předchozí – viz § 42 odst. 4 katastrálního zákona.

10. Ústředním bodem celého správního řízení je, že mezi žalobcem a osobami zúčastněnými na řízení je dlouholetý spor o průběh vlastnické hranice. Pokud se vlastníci sousedních pozemků na průběhu hranice neshodnou, není v pravomoci žádného z orgánů zeměměřictví a katastru nemovitostí rozhodnout, jaký je materiálně správný průběh hranice; to náleží pouze do pravomoci civilních soudů.

11. Osoby zúčastněné na řízení se ve věci nevyjádřily.

Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

13. Pokud se týče obsahu správních spisů, nepovažuje krajský soud za potřebné rekapitulovat průběh správního řízení, když účastníkům je tento znám a žalobní námitky do průběhu správního řízení nesměřují.

14. Podle § 8 odst. 1 zákona č. 344/1992 Sb., katastrální zákon (dále jen „katastrální zákon z roku 1992“), na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly

a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru,

b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem.

15. Podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona, na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly

a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru,

b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem.

16. V řízení o opravě chyby v katastrálním operátu, ať už podle katastrálního zákona z roku 1992 či katastrálního zákona (jak je zjevné z citace výše, úprava v obou předpisech je zcela totožná), může katastrální úřad činit pouze základní a jednoduché právní úvahy vycházející z obsahu jím zkoumaných listin a nemůže řešit sporné právní otázky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 As 90/2012-65). V zásadě je nutné trvat na tom, aby tyto úvahy katastrálního úřadu směřovaly k posouzení, zda se v konkrétním případě jedná o zřejmý omyl či nepřesnost při podrobném měření.

17. Ustanovení § 40 odst. 1 katastrálního zákona připouští tři způsoby obnovy katastrálního operátu, kdy stanovuje, že: „Obnova katastrálního operátu je vyhotovení nového souboru geodetických informací a nového souboru popisných informací v elektronické podobě, které se provede a) novým mapováním, b) přepracováním souboru geodetických informací, nebo na podkladě pozemkových úprav.“ V projednávané věci je zřejmé, obnova katastrálního operátu proběhla novým mapováním. K tomu je třeba dodat, že v usnesení zvláštního senátu ze dne 15. 6. 2005, č. j. Konf 90/2004 – 12, (publikován ve Sbírce NSS pod č. 695/2005 Sb.) soud shledal, že „obnova katastrálního operátu je úkonem

katastrálního úřadu, jehož cílem je jeho aktualizace buď po stránce obsahové (je-li skutečný průběh hranic v terénu jiný, než jak je zapsán ve stávajícím katastrálním operátu – ať už následkem technické nedokonalosti původní evidence, faktického vývoje či v důsledku provedených pozemkových úprav), nebo po stránce formální (převedením katastrální mapy z grafické formy do formy grafického počítačového souboru). Již z tohoto stručného popisu je zřejmé, že obnova katastrálního operátu je souborem úkonů evidenčního a technického rázu a že nesměřuje ke změně právních vztahů.” Z uvedeného je zřejmé, že obnova katastrálního operátu je souborem úkonů katastrálního úřadu technického a evidenčního charakteru (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 1. 2005, sp. zn. 22 Cdo 1840/2003, publ. ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 15/2006 Sb., nebo rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 7. 2007, č. j. 29 Ca 162/2005 – 52, publ. ve Sbírce NSS pod č. 1432/2008). V rámci obnovy katastrálního operátu není katastrální úřad oprávněn jakkoliv rozhodovat o existenci či rozsahu vlastnického nebo jiného práva k dotčené nemovitosti.

18. Podle § 45 odst. 3 katastrálního zákona je možné podat proti obsahu obnoveného katastrálního operátu námitky během vyložení obnoveného katastrálního operátu a ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy skončilo jeho vyložení.
19. Žalobce uplatnil v souladu s uvedenou právní úpravou námitky proti obsahu obnoveného katastrálního operátu katastrálního území Budišov nad Budišovkou. Jelikož žalobce považoval údaje obnoveného katastrálního operátu za chybné z důvodu nesprávného vyznačení hranic mezi pozemky, je nutné zjišťovat, zda došlo *při této obnově* k chybě ve smyslu § 36 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona k nepřesnostem při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem.
20. Krajský soud se na základě uvedeného zabýval tím, zda se v projednávané věci jednalo o chybu, kterou je možno napravit v řízení ve věci námitky proti obsahu obnoveného katastrálního operátu dle ustanovení § 45 odst. 3 katastrálního zákona za použití § 36 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona. Touto otázkou se v řadě rozhodnutí zabýval Nejvyšší správní soud. Byť se podstatná část judikatury vztahuje k dřívější právní úpravě obsažené v § 8 a § 16 katastrálního zákona z roku 1992, lze z ní vycházet, neboť právní úprava opravy chyby byla v téměř nezměněné podobě převzata do současného katastrálního zákona. I v projednávané věci je proto třeba trvat na dříve vysloveném požadavku, aby opravou chyby v katastrálním operátu došlo k nastolení souladu mezi údaji v katastru a údaji dle listin založených ve sbírce. Opravou chyby se neupravují ani vlastnické, ani jiné vztahy k nemovitostem, a tudíž se jím nezakládají, nemění, neruší ani závazně neurčují žádná práva a povinnosti. Odstranění rozporů mezi evidovanými údaji a údaji ve sbírce listin je totiž smyslem a účelem tohoto institutu (srovnej např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2006, č. j. 2 As 58/2005 – 125, publ. ve Sbírce NSS pod č. 986/2006 Sb., ze dne 25. 2. 2011, č. j. 5 As 88/2009 – 75, publ. ve Sbírce NSS pod č. 771/2011 Sb., nebo ze dne 24. 4. 2013, č. j. 7 As 131/2012 – 32, publ. ve Sbírce NSS pod č. 2902/2013 Sb.). Krajský soud nemá důvod odchytil se v této konkrétní věci od výše uvedených závěrů Nejvyššího správního soudu a uvádí, že obnova katastrálního operátu dle ustanovení § 45 katastrálního zákona a oprava chyb v katastrálním operátu dle ustanovení § 36 katastrálního zákona mají evidenční účel a nedochází při nich k odstraňování sporů ohledně existence či neexistence práv a povinností váznoucích na evidovaných nemovitých věcech.
21. Lze poukázat také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2014, č. j. 7 As 119/2014 – 53, publ. ve Sbírce NSS pod č. 6674/2014, dle kterého „*opravou chyby v*

katastru nelze napravovat nesoulad mezi evidovanými údaji a faktickým stavem v terénu, případně chyby, které jsou nejasné či sporné, např. vzniklé v důsledku protichůdného obsahu listin. Smyslem řízení o opravě chyby, jsou-li pro provedení opravy splněny zákonné podmínky, je uvedení evidovaných údajů do souladu se skutečným obsahem listin, které má katastrální úřad k dispozici. Toto restriktivní pojetí pravomocí katastrálního úřadu vyplývá z toho, že se jedná o správní orgán provádějící pouze evidenci na základě předložené listiny a nikoliv orgán povoláný k přezkumu její pravosti či správnosti. Možnosti katastrálního úřadu ve vztahu k opravě zřejmým omylem vzniklých chyb jsou limitovány také během času a s ním přicházejícími objektivními skutečnostmi. Opravu chyby nelze realizovat, pokud byla překryta novým zápisem, který již stejný omyl nevykazuje, jak bylo vysloveno v rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 8. 2013, čj. 30 A 102/2011 - 46, který byl následně potvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2014, čj. 8 As 100/2013 - 41. Zvlášť obezřetně je třeba přistupovat také k nedostatkům v evidovaných údajích, které vznikly při transponování historických záznamů vedených např. v pozemkových knihách do evidence nemovitostí, k čemuž se Nejvyšší správní soud již vyjadřoval např. v rozsudcích ze dne 17. 1. 2008, čj. 1 As 40/2007 - 107 a ze dne 31. 7. 2013, čj. 1 As 22/2013 - 26, v nichž bylo shodně konstatováno, že vzájemný nesoulad údajů obsažených ve staré a nové evidenci neznamená bez dalšího existenci zřejmého omylu ve smyslu ust. § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona.“

22. Optikou uvedených závěrů nelze žalobním námitkám přisvědčit. Podle krajského soudu v projednávané věci nebyl prostor pro nápravu chyb v katastrálním operátu, neboť především nebylo v řízení ani tvrzeno, že by *při obnově operátu novým mapováním* došlo k nepřesnostem při měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel. Pokud by došlo k takovým nepřesnostem před obnovou katastrálního operátu, pak právě v rámci obnovy katastrálního operátu novým mapováním bylo možné uvedené případné nesrovnalosti napravit. Nicméně, zákon předpokládá, že k „bezproblémové nápravě“ může dojít v zásadě pouze za situace, kdy dojde k dohodě dotčených vlastníků nemovitostí. Pokud totiž, jak tomu bylo i v projednávané věci, nedošlo k dohodě vlastníků na průběhu hranice mezi pozemky, považoval katastrální úřad zcela správně za platné ty hranice, které jsou obsahem (dosavadního) katastrálního operátu; zároveň ve výsledcích zjišťování průběhu hranic a v obnoveném katastrálním operátu uvedené hranice vyznačil jako sporné. Krajský soud nemá na rozdíl od žalobce pochyby o správnosti a účelu citované právní úpravy, neboť orgány zeměměřičství v tomto směru nerozhodují o vlastnických a jiných věcných právech, když obnova operátu má pouze evidenční účel. Jak správně podotkl žalovaný, pravomoc k určení průběhu hranice mají pouze soudy v civilním řízení, kam se ostatně žalobce také obrátil.

Závěr a náklady řízení

23. Na základě shora uvedeného krajský soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
24. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když procesně úspěšnému žalovanému nebyla přiznána náhrada nákladů řízení proti žalobci, neboť jeho náklady nepřesáhly běžnou úřední činnost. Ve vztahu k osobám zúčastněným na řízení soud o nákladech řízení rozhodl dle § 60 odst. 5. s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 8. října 2020

JUDr. Monika Javorová

předsedkyně senátu